П III 34

Примерак 12 филера

НОВА ПОШТА

»НОВА ПОШТА«
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39--39. Пошт. фах: 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 3.20 пенга,
тромесечна: 9.20 пенга

Год. III. Ујвидек, субота, 5 јун 1943 Број 124

Немци се спремају да отпочну јаке ваздушне нападе на Енглеску

као одговор на бомбардовање немачких градова

Велики штрајк радника у Сједињеним државама

Одбијени совјетски напади код кубанског мостобрана

Немачка Врховна команда саопштава:

У простору Велиша крваво су се сломили совјетски данонoћно поновљени напади. Уништили смо 24 непријатељских оклопних борних кола. Са осталих делова Источног фронта јављају само о локалној борбеној делатности. Ваздухопловство је на Кавказу и на доњецком фронту без одмора нападало непријатељске концентрације, као и ваздушне базе и базе за снабдевање. Нарочито јако нападана је — у сарадњи са мађарским борбеним авионима — непријатељски саобраћај за снабдевање. На Северном Леденом Мору погоцима бомби потопили смо два патролна брода а оштетили пак један разарач.

У месецу мају уништили смо на Источном фронту 1257 непријатељских авиона. За исто то време наши губици износили су 143 апарата.

Немачки брзи борбени авиони напали су на мору испред Кап Бона један непријатељски конвој. Потопили су један трговачки брод, а други, пак, запалили.

Италија се неће одрећи ничега и неће се ужаснути ма како био страшан сукоб

каже »Пиколо«

Рим, 4 јун. — (Стефани). „Пиколо“ објављује чланак о огромним напорима које је Италија дала за време од три године рата. Установљава да је овај рат необично оштра борба и несумњиво тешка борба за Италију, пуна променљивих обрта, али нико није хтео да затаји претрпљене губитке, а нема Италијана који би водио нојевску политику када види тешкоће. Немачка као господар Средње и северне Европе није могла мислити да ће италијански рат, обзиром на средоморске територије и на дужину обала матице земље, бити једноставна ствар.

Затим чланак даје преглед борби Енглеза и Американаца против Италије и снажног отпора који је сирота али одлучна Италија давала три године већој и у сировинама богатијој Енглеској и Америци. Лист каже да се Давид и сада са праћком супротставља Голијату и да италијански народ поносно гледа на све губитке које је непријатељ нанео а који су недавно објављени и у Доњем дому у Лондону. Чланак детаљно набраја губитке Англосаксонаца и установљава да се Италија до сада снажно борила за Европу. Та Европа је дошла сада ближе Италији и она зна да се Италија неће одрећи ничега и да се неће ужаснути па ма како био страшан сукоб. Не узимајући у обзир потребне дебате које доноси рат, остају дела и остаје борбена одлучност Италије која ће помрсити сваки рачун непријатеља и остварити чудо победе.

ОБАРАЊЕ ЧЕТИРИ АНГЛОСАКСОНСКИХ АВИОНА НА ЗАПАДУ

Берлин, 4 јун. — Немачки борбени авиони оборили су у четвртак два непријатељска авиона. Даља два британска авиона оборена су над запоседнутим западним територијама приликом напада.

Девис стигао у Вашингтон и предао одговор Стаљина Рузвелту

Амстердам, 4 јун. — (ДНБ). Нарочити Рузвелтов изасланик Девис стигао је јуче у Вашингтон и одмах је — како Британска обавештајна служба јавља — отишао у Белу кућу где је предао запечаћени одговор Стаљинов.

ooo✱ooo

СМРТНЕ ОСУДЕ ЦРНОБЕРЗИЈАНАЦА У БУГАРСКОЈ

Загреб, 4 јун. (МТИ) — Према извештају из Софије, ратни суд у Софији је због злоупотреба са ценама намирница продаваних на црној берзи једног бугарског трговца осудио на смрт, а тројицу на доживотну робију. Због кријумчарења веће количине памука из Швајцарске путем ланчане трговине три бугарска трговца су осуђена на смрт и појединачно на 300.000 лева новчане казне, а два даљња трговца на доживотну робију и исту новчану казну. На крају, на робију од 1—5 година осуђено је 6 трговаца.

Са немачке стране извршене су све припреме против англосаксонског плана о инвазији

Ускоро ће почети немачки ваздушни напади на Енглеску

Будапешта, 4 јун. (БЕ) — Према берлинском дописнику листа „Пешт“ у немачкој штампи објављене су вести да ће се на све јаче британске ваздушне нападе дати одговор према већ напред установљеним немачким плановима. У Вилхелмштрасе су изјавили да је спремљен документални материјал, према коме се може доказати да је Енглеска започела ваздушни рат.

Немачко ратно вођство детаљно је и убедљиво израдило план о ваздушним нападима који ће се извршити као репресалија на британске области.

Те нове немачке ваздушне операције неће бити само репресалије него ће се органски укопчати у општи немачки ратни план. На меродавном немачком месту изјавили су да је са немачке стране већ све припремљено против англосаксонских планова о инвазији.

У свом говору Папа је осудио нечовечност зараћених

У рату треба применити законе човечности

Ватикан, 4 јун. (МТИ) — Свети Отац Папа захвалио се бискупима на израженим лепим жељама и том приликом говорио је о проблемима рата и о заоштравању напада из ваздуха. Свети Отац је споменуо том приликом да његов имендан пада у тешка времена и изложио је велике бриге Цркве због одуговлачења рата и појачања заоштрености. Црква се налази у тешком положају, осећа сву тежину посла око душебрижништва и сматра за своју дужност да спречи покушај оних који хоће да окаљају чистоћу Цркве и да јој одрекну позив и порекну њену незаинтересованост међу народима без разлике. Папа је напоменуо да је и раније у својим говорима увек поступао добронамерно и да није хтео да оптужује, него је само била његова жеља да помаже људима да изађу на пут правде и истине.

Данас, када сви виде и пролазе кроз трагедију која је последица рата, у многим душама које су сматрале да је боље узети оружје него паметну спретност и сарадњу за добро човечанства, сада се у тим душама буде и други осећаји. Папа се моли заједно са онима који су због своје расе или народности дошли у све већу несрећу, нарочито због патњи које трпе без своје кривице и због тога што су стављени пред страшна искушења.

Затим је Папа говорио о малим народима који су због свог геополитичког положаја остављени, без обзира на постојеће међународне законе, на вољу великих сила.

Затим је Свети Отац говорио о напорима које је учинила Црква да умањи садашњи бол и патњу. Говорећи о патњама и трагедији говорио је о судбини Пољске која је опкољена великим народима. Наше опомене и поновне изјаве имале су за циљ спасење, но нема сумње да треба судити таквим делима на основу хришћанских закона, па ма ко био зато одговоран. Нико не сме да заборави да је пољски народ дао целом свету велике људе и уметнике. Зато се ми сад и молимо Светој Девици Марији да тај и други народи, толико стављени пред тешка искушења, а који су морали да испију горку чашу овога рата, на хришћанској бази остваре у будућности бољи живот који треба да буде у сразмери са њиховим патњама.

Затим је Свети Отац изразио жаљење што се зараћене стране не обзиру на моралне законе и поновио је свој позив, који је и раније упућивао, да приликом ваздушног напада примене закон човечности. Говорио је још и о уништавању и поставио је питање. да ли се са тим методама може постићи праведан мир. Поред свега тога, жеља за миром услед разочарења због претрпљених страшних патњи многе духове води ка идеји мира, који ће моћи да осигура моралне законе. То је онај мир који Папа жели из свог срца и нада се да се здрав разум код свих народа који једнако мисле, а нарочито хришћанских, неће смирити све дотле док не остваре мир и не залече све ране, те да као браћа крену добрим и честитим путем.

Седница Одбора 36-торице

Будапешта, 4 јун. — (МТИ). Државни одбор од 36 чланова под претседништвом грофа витеза Такач-Толваи Јожефа одржао је седницу у петак пре подне у 11 часова.

#■#■#

ТОКИО О ЕНГЛЕСКИМ ГУБИЦИМА НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ

Токио, 4 јун. (ДНБ) — Према мишљењу токиских кругова, детаљни извештај заменика британског министра претседника Атлија о губицима Велике Британије су самовољно извртање истине са циљем да се умири становништво доминиума и колонија. Атли је својим изјавама хтео доказати да су и трупе из матичне земље претрпеле тешке губитке. Међутим, његове податке како аустралијанска влада тако и новозеландски министар претседник нису признали, констатујући да су губици аустралијанских и новозеландских трупа много већи него што произлази из Атлијевих саопштења. Ови токиски кругови нарочито посвећују велику пажњу констатацији Атлија да су Јапанци заробили свега 3236 војника од индиских трупа. У Токију наглашују да је јапанска војска само у операцијама на Малајском Полуострву заробила више од 60.000 индуских војника, дакле двадесетоструко више од онога што се признаје у Лондону.

Кроз ШТАМПУ

Гајда о ваздушном рату

„Регели Мађарорсаг“ доноси уводни чланак Гајде у „Ђорнале д'Италија“ у вези са ваздушним нападима Англосаксонаца и каже да у Сједињеним Државама живи 4.6 милиона Италијана, који су много допринели развитку привреде и снаге Америке. Бомбардовање Англосаксонаца — пише Гајда — значи свирепо уништавање које превазилази и најстрашнија пустошења варвара, који су пре толико векова окупирали италијанско полуострво. Насиље над Италијанима долази из државе коју ниједан Италијан није хтео да нападне, а и не би је могао угрозити пошто их дели Велики Океан, и она је требала да се држи далеко од европског рата. Италија је присиљена на европски рат баш из разлога који су присилили Италијане да се иселе преко Алпа и у прекоморске земље. Италијани су знали да ће рат бити дуг, тежак и страшан. Нису очекивали да се непријатељ бори у рукавицама, али су могли очекивати, с обзиром на заслуге Италије за човечанство и на стваралачки рад италијанских исељеника и њихове заслуге за Америку, да ће се против њих водити човечнији рат. Италијани не моле милост само бележе чињенице из којих црпе разлоге за поносан отпор.

„Мађаршаг“ пише: Француски лист „Нуво Там“ наглашује да би добро било када би се ускоро састали Пјер Лавал и Бенито Мусолини.

Оба државника — пише лист — требали би да претресу не политичке проблеме, јер обзиром на општи европски положај данас ни не постоје таква питања. Мусолини и Лавал требали би да реше тзв. „болна питања“. Било би потребно да се уклоне духовне супротности које још охлађују француско—италијанске везе. Знамо добро да је француска санкција у доба абисинског рата такав трн у срцу Италије, кога није лако уклонити. Данас, међутим, постоји са француске стране воља да два народа — која су толико слична по култури — најзад нађу један другог. Ову жељу недавно је и Пјер Лавал нагласио када је изјавио да би се радовао да је приликом састанка са Фирером присуствовао и Дуче. Надамо се, да ће срдачни односи Рима и Париза—Вишија, још више бити продубљени и ускоро донети плодове за обе државе и народе.

#

„Пестер Лојд“ од свога дописника из Рима доноси интересантан чланак под насловом „Да ли постоји англо-амерички споразум по питању искрцавања“. То је најактуелније питање сада када се ради о даљим намерама Енглеза и Американаца у Средоземном Мору. Дописник каже да када се расмотри савезничка одлука донета у Вашингтону да се једновремено покрене офанзива и на Пацифику и у Европи треба прво покушати да се установи са коликим снагама располажу Англосаксонци у простору Средоземног Мора. Енглези, мисли се у Риму, — пише „Пестер Лојд“ — располажу у простору Средоземног Мора и на Блиском Истоку значајним снагама. Американци и Французи постигли су своје циљеве када су посели Француску Северну Африку — каже даље „Пополо ди Рома“ — и Америка неће учествовати у евентуалној инвазији. Изгледа да је у Вашингтону у том погледу дошло до споразума — мисли лист — и да ће Америка главнину своје војске бацити на бојиште у Пацифику, а Енглезима би се оставило да изврше намеравне операције у Европи.

Паволини расправља у „Месаџеру“ о вођењу рата Американаца и Енглеза против Италије са морално-политичке тачке гледишта — пише „Пестер Лојд“. Паволини мисли да претседник Рузвелт, с обзиром да се налази само још једну годину пред новим претседничким изборима, неће да злоупотребљује осећаје Италијана-Американаца и католика у већој мери, док Черчил то не узима у обзир.

#

„Донауцајтунг“ под насловом „Снажна немачка производња ратног материјала“ доноси из Берлина: Рајхс министар за наоружање и муницију Алберт Шпер поднео је Фиреру у његовом главном стану у присуству водећих личности извештај о изванредном порасту производње оружја, тенкова и муниције у прошлој години. Он је нагласио да су све количине, чија је производња била предвиђена у прошлој години, без изузетка далеко прекорачена и премашила сва очекивања. Том приликом нагласио је да је у Немачкој индустрији наоружања спроведена изванредна организација и да радништво даје обилан рад.

Фирер је изразивши захвалност на учињеном напору, предао Рајхсминистру Алберту Шперу одликовање: прстен „Фриц Тот“ који се даје пионирима немачке технике.

#

Бавећи се питањем инвазије *„Фигетлепшег“* подвлачи да англосаксонске изјаве које се баве последњих дана намераваном инвазијом на Европу све више истичу тешкоће такве акције.

Одговорни англосаксонски вођи — каже се у чланку — видели су после похода у Тунису са колико су се незнатно бројним снагама Осовине борили савезничке трупе на овом ратишту, каква је била сразмера ратног материјала две зараћене стране, и увидели су какве су транспортне и друге тешкоће имале да савладају осовинске снаге у овим борбама. Из ових признања сада се изводи најважнији закључак: какве препреке треба да савладају англосаксонске снаге којима је поверен задатак да изврше напад на Европу?

„Мислимо, каже „Фигетлепшег“, да искуства стечена у борбама у Тунису говоре против англосаксонског предузећа“.

Пре свега се показало да је осигурање једне кратке поморске линије снабдевања много теже, него одбрана копнене линије дуге више хиљада километара. Војни успех, уопште, Англосаксонаца у Северној Африци омогућило је то што су англосаксонске поморске и ваздушне снаге не само стално угрожавала осовинске линије за снабдевање, већ су јако смањиле и спречиле снабдевање осовинских снага у Тунису.

Питање које тражи одговор сада је: како може бити обављено англосаксонско снабдевање преко Средоземног Мора, када се мора мислити на исхрану англосаксонске војске превезене у Европу, која би вишеструко имала да премаша број снага које је Осовина имала у Тунису? Да ли је уопште могуће решење овог проблема, дотле док Осовина располаже ваздухопловством задојеним нападачким духом и поморске снаге.

Крвна освета

(VÉRBOSSZÚ)

Премијера италијанског историјског филма из времена Медичи

Кончита Монтенегро и Леонардо Кортезе

Штрајк се све више шири у Америци

Штрајк је обуставио и фабрику аутомобила Пакар

Женева, 4 јун. (ДНБ) — Према извештају из Вашингтона у Сједињеним Државама у свима рудницима каменог и мрког угља обустављен је посао. Преговори између ратног звања за рад, рударских предузећа и радника прекинути су и уједно је саопштено да споразум који је закључен за време рата неће бити признат. Ратно звање за рад предмет је поново упутило Рузвелту да претседник поново да упутства која он сматра за потребна.

Вест приспела из Сједињених Држава јавља да је у америчкој индустрији аутомобила ступило у штрајк скоро 10.000 чланова стручних организација. Реч је о радницима фабрике Пакар који су напустили посао да би се тим својим поступком успротивили унапређењу запослених црнаца. Као што је познато у творници Пакар израђују се авионски мотори типа Роло-Ројс.

Према приспелим вестима британске обавештајне службе Рузвелт је издао наређење рударским радницима, којих има око пола милиона, да се за време док се не уреди однос надница врате на посао и продуже рад. Рузвелт је ту наредбу издао у четвртак.

Према вестима из Вашингтона ратна индустрија у мају месецу изгубила је услед штрајка више радних дана него било ког месеца раније.

Гувернер Шпанског Марока у посети код генерала Клерка

Мелила, 4 јун. (ДНБ) — Високи комесар за шпански Мароко генерал Оргас у пратњи шпанских генерала Серана и Галела, као и других високих личности, стигао је у четвртак у Ужду како би вратио посету североамеричком генералу Клерку. Генерал Оргас на граници је дочекан од генерала Клерка, генерала Ногеса и других високих војних француских и североамеричких личности. После обиласка почасних трупа североамеричких падобранаца генерал Оргас и његова пратња присуствовали су вежбама падобранаца. После тога генерал Клерк дао је ручак у част високих гостију у главном стану шестог корпуса Сједињених Држава. Приликом повратка амерички и француски генерали испратили су високог комесара за шпански Мароко до границе.

АДМИРАЛ МУСЕЛИЕ ЗАМЕНИК ЖИРОА

Амстердам, 4 јун. — (ДНБ). Како североамеричка обавештајна служба из Алжира јавља, генерал Жиро наименовао је заменика главног заповедника адмирала Муселиа.

АКСМАН, ВОЂА НЕМАЧКЕ ОМЛАДИНЕ У СОФИЈИ

Софија, 4 јун. (ДНБ) — Вођа омладине Рајха Аксман стигао је данас пре подне са својим ужим сарадницима у Софију. До посете је дошло на позив бугарске омладинске организације Бранник.

Рузвелт наређује радницима да се врате на рад

Женева, 4 јун. (ДНБ) — Јављају из Вашингтона да је претседник Рузвелт издао рударима заповест да у понедељак ступе поново на посао, као што је то он као претседник и као врховни командант наредио. Према наређењу рударски штрајк уперен је у Сједињеним Државама против владе. Рузвелт је упутио министра унутрашњих послова, који је по овлашћењу владе конфисковао руднике, да се поново започне са радом. Претседник је упозорио раднике да су дужни да извршују своје ратне обавезе као борбене трупе. Пошто радници поново ступе на посао преговори између послодаваца и послопримаца под надзором звања за ратни рад продужиће се на уобичајен начин.

Циљеви америчких пилота на острву Сардинији

Изјава једног италијанског ратног дописника римском дописнику МТИ-а

Рим, 4 јуни. (МТИ) — Римски дописник МТИ-а имао је прилике прошлих дана да разговара са познатим ратним дописником једног од највећих италијанских листова. Ратни дописник вратио се недавно са острва Сардиније где је преживео више непријатељских ваздушних напада, те је изјавио следеће о својим утисцима:

Острво Сардинија у последње време доста трпи од напада америчког ваздухопловства. Амерички авијатичари само у најређим случајевима бомбардовали су уређаје острва од војне важности. Уместо тога нападали су стада оваца, пастире и зграде које служе у грађанске сврхе. Ко је присуствовао ваздушним нападима на острво Сардинију могао се уверити да на острву има само мало војних циљева и непријатељ је овим циљевима нанео само незнатну штету. На железничким линијама острва у потпуном реду тече транспорт и најновији војни уређаји потпуно спремни очекују британско—америчке нападе, који прете.

Ко је био у Италији могао је видети да је веома много пристанишних градова смештено на падини која се спушта ка мору и пристаниште се добрим делом одваја од градских квартова за становање. Непријатељски авиони ипак су нанели највећим делом штете квартовима за становање, чак се у једном италијанском пристанишном граду десило да нису погођени ни пристаниште ни други војни циљеви већ је бомбардована једна болница на којој се знак Црвеног крста могао врло добро опазити. Уопште се мисли да су откада амерички пилоти нападају Италију ти напади много немилосрднији него напади енглеских пилота. Пошто амерички пилоти бацају бомбе са 6000 метара висине без гађања и избора, бомбе од 500 и 1000 кила ретко погађају војне циљеве. Међутим бомбардују и са висине од 50 до 100 метара и митраљирају, и ови ниски напади су још немилосрднији, јер се врше против усамљених пастира и пролазника на таквом месту где нема ни трага ратним циљевима. Онај ко познаје народ Сардиније може знати да се становништво острва састоји од мирних и ћутљивих људи, који, међутим, имају топло срце, али код којих се још и данас налази обичај крвне освете. Амерички пилоти дакле могу се припремити на то да ће својим нападима постићи баш супротан циљ од намераваног, и приликом евентуалног напада наћиће се насупрот не само изврсно обученој италијанској посади, која се налази на острву, већ и огорченом становништву које би им се добровољно прикључило.

„Дас Вермахт“, орган немачке војске, о питању искрцавања Савезника на југу Европе и у Норвешкој

Берлин, 4 јун. — (МТИ). Службени лист немачке војске „Дас Вермахт“ доноси два чланка о могућности искрцавања и инвазије на Европу. Први чланак говори о питању инвазије на југоисточну Европу, а други на Норвешку.

Први чланак написан је по паролама које су необичне у Сједињеним Државама и према којима је слаба страна Осовине јужна Европа, која се сада, после предаје Туниса, сматра јужним фронтом. Та парола је јако лепа али није истинита — пише лист. Истина је да после предаје Туниса непријатељ цео тај простор може да искористи за концентрацију и да силе Осовине само до извесне мере могу да спрече развијање снага Савезника на афричким обалама. Не смемо зато да заборавимо ни то да је од Африке до Европе исто тако далек пут као и обрнуто. За прошле три године силе Осовине добро су искусиле колико је далек пут из Европе у Африку. Врло добро знају шта значи Средоземно Море као ничија земља; знају врло добро зашто је застала прва Ромелова офанзива код Тобрука и кланца Халфаје, као и друга офанзива у Каиру и пред Александријом; знају врло добро зашто се морао предати Египат и Либија, и шта је значила борба у Тунису од самог почетка и зашто је она била само временски ограничена. Ако би непријатељ заиста дошао на обалу јужне Европе, после савлађивања Средоземног као ничијег мора, тада не би он дошао у сукоб са слабом експедиционом војском него са милионским армијама које и поред дугог Источног фронта располажу са огромним снагама.

Други чланак листа „Дас Вермахт“ износи на сличан начин претпоставку искрцавања у Норвешкој. Ту су Енглези већ покушали једном да искористе могућност изненађења и предности, што није међутим успело него су морали да пређу само Канал Ла Манш. Пут је необично дуг између Енглеске и Норвешке, а дугачак је пут и на Северном Мору. Немачко ваздухопловство за извиђање стално осматра то море све до Исланда, Гренланда и Шпицберга. Немачки извиђачи осматрају и британска пристаништа, а шта више и домаћу енглеску флоту. Непријатељ би се могао на борбу присилити већ и пре него што би се искрцао. Необично дугачка норвешка обала не пружа погодност за евентуално искрцавање Енглеза. Не може се, истина, цела норвешка обала снабдети утврђењима али довољно је ако су пристаништа, најважнија острва и фјордови осигурани.

Завршена конференција за исхрану у Хотспрингсу

Хотспрингс, 4 јун. — (ТП) Конференција одржана у присуству претставника 44 земље у Хотспрингсу, на којој су претресана питања исхране, завршена је у четвртак. Претседник Рузвелт позвао је претставнике да га посете у блиској будућности у Белој кући.

600.000 радника штрајкује у САД

Буенос Ајрес, 4 јун. (Стефани) — Према извештају из Њујорка, 150.000 рударских радника напустило је посао и тако се сада број штрајкача повисио на укупно 600.000. Због губитка у производњи угља од 3 милиона тона дневно, који је настао услед штрајка, железнице, творнице челика и електричне централе биле су присиљене да умање свој капацитет.

Потпуни споразум Жироа и де Гола

Генерал Катру постао је гувернер Алжира

Алжир, 4 јун. (БТ) — У четвртак по подне званично је саопштено да је на седници Извршног одбора дошло до потпуног споразума. За претседнике новообразованог »Француског комитета за народно ослобођење« изабрани су Жиро и де Гол. Генерал Катру наименован је за гувернера Алжира. У своме говору одржаном на радио у четвртак увече де Гол је нагласио да ће »Француски комитет за народно ослобођење« убудуће претстављати централну француску власт и биће носилац француског суверенитета у свим француским подручјима ван Француске. Овај одбор ће после ослобођења целе земље власт предати привременој влади, која ће се образовати на основу устава.

Енглеска и Сједињене Државе заузимају чвршћи став према неутралним државама

То се углавном односи на Шведску и Шпанију

Цирих, 4 јун. (БТ) — Све се више показују знаци да Велика Британија и Сједињене Државе заузимају оштрије становиште и према неутралним државама, него до сада — јавља „Ди Тат“ из Лондона. Како изгледа надлежни спољно-политички кругови у Лондону склони су да приме извесну делатност неутралних држава у корист сила Осовине. Међутим данас се наглашава у Лондону да у предвечерје савезничке инвазије на Европу политика попуштања неће значити никакво спасење. Према листу, промена енглеског држања углавном се односи на Шведску и Шпанију.

СЕДНИЦА ОДБОРА РУДАРСКИХ РАДНИКА У САД

Амстердам, 4 јун. (ДНБ) — По наредби Рузвелта у идући понедељак има да започне рад у свим рудницима. Ова наредба предата је Џое Луису за време седнице одбора рударских радника, како јавља британска обавештајна служба из Вашингтона. Седница је после овога без икаквих коментара одложена.

»АЛКАЗАР« О РАТУ КОЈИ ЋЕ РЕШИТИ СУДБИНУ ЗАПАДНЕ ХРИШЋАНСКЕ КУЛТУРЕ

Мадрид, 4 јун. (ДНБ) — Шпански лист „Алказар“ доноси чланак о бољшевичкој опасности под насловом „На стражи Европе“.

Он истиче немарност и површност коју извесни кругови европског друштва показују према овој крајњој опасности. Ова неодговорност проузроковала је највеће зло у Француској, а изазвала је и шпански грађански рат. Себичност толико заслепљује грађански и либерални свет да још увек не виде начисто озбиљност садашњих социјалних и међународних проблема и када су фашистичке, националсоцијалистичке и фалангистичке идеје обећале побољшање, грађански и либерални свет објавио им је пре рат него да је прихватио ова спасоносна средства.

Овај рат није уобичајена обична борба већ прекретница која ће одлучити будућност и судбину западне хришћанске културе.

ШПАНИЈА НИЈЕ ПОСРЕДОВАЛА ЗА МИР

Амстердам, 4 јун. (ДНБ) — Британска обавештајна служба јавља из Сантијага да Чилеа да је сарадник листа »Ел Меркурио« водио разговор са шпанским отправником послова у Чилеу, Солером. Отправник послова је подвукао да не одговарају чињеницама оне тенденциозне вести према којима је шпански министар спољних послова гроф Хордана у априлу, а касније пак генерал Франко на иницијативу Немачке учинио апел за мир пошто Шпанији одговара спољна политика коју она води већ дуже времена.

Сестри

СУБОТА, 5 ЈУН 1943

— Недеља у Саборној цркви. Пева Хор Саборне цркве, диригент Милутин Ружић. Литургија **Димитрија Бортњанског** (1751—1825): Прва и друга слава, Свјати Боже бр. 1, Сугуба јектенија бр. 1, Херувимска песма бр. 7 (царска), Милост мира са терцетом (Сопран Нада Мушицки, мецосопран Олга Бугарин и алт Вера Костриченко), Оче наш бр. 4, Причасно: Коњ славен, Завршно бр. 1 (Литургија 307).

— Нови хрватски посланик у Будапешти постављен је на место Људевита Гаја, изванредног посланика, који је опозван. За новог посланика постављен је д-р Владимир Кошак, министар финансија, у рангу државног министра и редовног посланика I класе, а за новог министра финансија у Загребу постављен је државни потсекретар д-р Антун Филипанчић, ранији начелник министарства финансија у Београду.

— Загребачки надбискуп у аудијенцији код Папе. Како се из ватиканске вароши јавља, Папа је примио у приватну аудијенцију хрватског надбискупа Степинца.

— Прво јавно наступање данског краља после оздрављења. Дански краљ први пут се појавио пред јавношћу после свог оздрављења у понедељак. Он је са краљицом и са престолонаследничким паром дошао у позориште и присуствовао последњој позоришној претстави позоришне сезоне. Том приликом позоришна публика приредила је срдачне овације данском суверену.

— Дан мађарске књиге у Сабадки приређен је у среду и четвртак На главном тргу постављено је неколико шатри, на којима су угледне даме продавале књиге спремљене за ову прилику. На овај дан књига допутовало је више мађарских књижевника у Сабадку, међу њима и г. Феја Геза.

— Предавање у вези са Јурчековим пленом за наше пољопривреднике. Виши чиновници Апровизационог звања г. г. Хорват и Чабан, одржаће у недељу, 6 јуна у 8 часа по подне у читаоници »Ђорђе Вајић« (код Алмашке цркве) занимљиво и важно предавање, на коме желе нашим пољопривредницима да прикажу све оно што их интересује у вези са разним наредбама министра за јавно снабдевање у односу са Јурчековим пленом. С обзиром на то, да је то питање од највеће важности за наше пољопривреднике, препоручује се да у што већем броју присуствују овом предавању.

— Слава Београда. Општина града Београда прославила је на Спасовдан своју крсну славу. Ово је била трећа прослава славе српске престонице. У Саборној цркви служио је митрополит београдски г.Јосиф. У београдској општини приређена је закуска на којој је претседник општине Београда г. Драги Јовановић одржао већи говор.

— Прво причешће у римокатоличкој цркви. Јуче је на врло свечан начин у римокатоличкој цркви први пут причешћено 329 девојчица и дечака. Од ових су 270 мађарске, 56 немачке и 3 хрватске народности.

— Успела хонведска приредба у Ујвидеку. Женска добровољна хонведска радна организација на Спасов-дан, приредила је у великој дворани дома Левенте успео концерт. На концерту је учествовао и певачки хор Женске гимназије, затим су биле рецитације, маршеви и на крају предавање д-р Фиале Андреа о историји хонведских маршева. Свирала је војна музика.

— Осам дана затвора због илегалног прелаза границе. Јосиф Лазар из Каменице пре извесног времена прешао је илегално границу. Он је међувремено добио дозволу боравка у Мађарској, али је ипак данас од суда осуђен на осам дана затвора.

— Кућевласник је дужан да набави песак за ваздушну одбрану. У вези са наредбом о набавци песка за гашење пожара појавили су се извесни неспоразуми. Услед тога званично се саопштава да је кућевласник дужан да набави песак за гашење пожара и да га допреми у двориште. Дужност је кирајџије да набави вреће за песак и да вреће са песком однесе у стан.

— На одру се испоставио злочин. У једном малом месту пожунске жупаније откривен је страшан злочин. Неочекивано је умрла удова Бито Михаља, старица од 82 године. Када су је поставили на одар, једна од жена приметила је да је коса покојнице крвава. Одмах је обавештена жандармерија и у току истраге установљено је да се ради о злочину. Води се истрага.

— Брзи моторни воз у близини Сабадке налетео на стадо оваца. Јуче пре подне, брзи моторни воз Арпад, који је дошавши из Пеште, продужио за Ујвидек у 10 часова, одмах иза Сабадке налетео је на једно стадо оваца, које је чобанин, непажњом пустио да пасу на прузи. Том приликом воз, који је јурио великом брзином, убио је девет оваца док је заустављен.

— Железнички чиновник осуђен на две године робије због званичне утаје. Ковач Андраш, железнички званичник са службом у Сеплигету извршио је званичну утају на тај начин што је присвојио једну ручну торбу коју му је возовођа предао на железничкој станици Буљкес за једно лице. Суд га је осудио на 2 године робије и 3 године губитка часних и политичких права.

— Најновије из Хрватске. У четвртак је поглавник д-р Анте Павелић лично отворио новооснована ратни музеј и архив у Загребу и том приликом одржао већи говор. — За новог директора немачког института у Загребу поставио је Фирер д-ра Пола, професора универзитета из Минхена, који је у четвртак допутовао у Загреб. — Хрватска влада је одлучила да у јуну приступи изградњи више силоса у житородним крајевима. — После дуже паузе отворен је саобраћај аутобуса на прузи Загреб-Петриња—Глина, који је био ометен од партизана. — 4 јуна ступио је у живот нови споразум о пограничном саобраћају између немачког Рајха и Независне Државе Хрватске. — У Букурешту су почели трговачки преговори претставника Румуније и Независне Хрватске Државе.

— Трговци стаклом у Ујвидеку затварраће радње у суботу по подне. Удружење трговаца у Ујвидеку саопштава заинтересованим трговцима, контролорима за затварања радњи, и потрошачкој публици, да је градоначелник д-р витез Нађ Миклош одобрио утаначење трговаца стаклом и порцуланом по коме ће се њихове радње почев од данас, суботом држати отворене непрекидно од 7 и по до 13 часова, док ће после подне бити затворене.

— Велика смотра левенти приликом наступања летњег одмора. У недељу на левенте спортском стадиону крај Дунава биће одржана велика смотра левенти и левенташица. Тиме се левенте опраштају пред летњи одмор, јер до јесени неће више имати вежбе. Ова спортска свечаност почиње у 4 часа по подне. Левенте ће том приликом изнети на војничко гробље велики венац који ће положити на гроб незнаног јунака, после чега ће на свечан начин положити заклетву левенти. Увече у 9 часова приредиће се у Левенте дому вече са шареним програмом. Улаз је бесплатан.

— Нов начин продаје чарапа у Сабадки. Главни надзорник за јавно снабдевање у Сабадки издао је наредбу по којој има се одмах увести нов начин продаје чарапа. Фабрика чарапа је дужна да стави у сваки омот чарапа, за сваки пар, контролни лист који треба да испуни сам купац, да га потпише, па ће фабрика убудуће издавати трговцима онолико чарапа, колико оваквих контролних листова буду поднели. На контролном списку треба да стоји и број пазарне књижице, име и презиме, тачан стан и дан куповине.

— Ухапшена је жена која је крала цвеће са гробова. У последње време стизало је полицији више пријава да се краде цвеће са гробова на реформатском и католичком гробљу. Полиција је повела истрагу и јуче је ухапсила Гречним Марију, Алкотмањ улица 104, бединерку. Она је признала да је са четири гроба украла цвећа у вредности 300 пенга на је цвеће продавала на пијаци на Футошком путу. Гречникова је била за исту кривицу кажњавана већ од југословенске полиције.

— Месец дана затвора због илегалног пребацивања преко границе. Сима Радосимовић и Сава Ћосић, из Каменице као што је „Нова пошта" својевремено јавила, превозили су својим чамцем неке личности са сремске на бачку обалу. Ухваћени на делу они су ухапшени те их је суд јуче осудио на месец дана затвора.

— Крадљивци покрали сва одела из једне хемијске чистионе. Ноћас је извршена велика провална крађа у хемијској чистиони Варге Јаноша, Јокаи Мор улица 33. Провалници су просекли стаклу на вратима и тако се увукли у радњу. Из радње су однели сва чиста одела у вредности 5.830 пенга. Међу оделима је било више официрских и полициских мундира. Полиција овим позива све оне грађане који о овоме нешто знају, да то одмах пријаве управи полиције. Пошто је радња била осигурана против крађе на 50.000 пенга то ће ова штета бити надокнађена.

— Самоубиство у Зомбору. Деветнаестогодишња Радојка Лазић, са зомборских салаша извршила је самоубиство вешањем у шупи. Писмо није оставила и разлог самоубиства није познат.

In memoriam

Александар-Аца Орестијевић

Петог јуна 1941 године у катастрофа која је задесила Смедерево, међу многобројним жртвама нашао је и смрт у 37 години свог живота и Александар-Аца Орестијевић, новинар. Покојник је дуги низ година провео у нашем граду као новинар, заступник листова и дописник загребачких »Новости«.

Рођен у сељачкој горштачкој породици у Ивањици, он је имао све оне лепе особине горштака: честитост и правдољубивост и невероватну амбицију за рад. Тако се и могло десити да је он од сељачета, живећи често у врло оскудним приликама, ипак успео да сврши средње школе и матурира, па шта више да путује и у иностранство ради усавршавања у новинарској струци. Као човек био је познат са свога поштења и дружељубља, па су га због тога сви волели. Као новинар показао је ретку проницљивост која је дошла до изражаја у његовом раду. Нарочити »фах« му је била привреда и његови чланци и извештаји о привредним проблемима, које су објављивале загребачке »Новости«, били су запажени.

Судбина је хтела да је Аца Орестијевић прерано напустио овај свет. Несумњиво је да би он да је остао жив дао још и више од себе, с обзиром на његову вредноћу и амбицију, којом се посветио новинарској струци. Приликом друге годишњице од његове трагичне смрти многобројни његови пријатељи сетиће се успомене на Аца Орестијевића увек недрог, доброћудног и симпатичног.

#

Пријатељи поч. Александра - Аце Орестијевића даваће му данас, 5 јуна, у суботу, у 11 часова пре подне у овдашњем св. Успенском храму помен.

— Зидару украли алат. Мохолић Јожефу, зидару, Каменицаи ул. 42 из радионице у дворишту непознати крадљивци украли су алат у вредности од 100 пенга.

— Суђење због проневере. При овдашњем окружном суду под претседништвом г. д-р Холошта, кривични сенат расправљао је јуче случај Нађ Иштвана, главног књиговође у предузећу »Делвидеки гепкерешкеделми РТ«. Он је оптужен да је извршио низ фалсификата и превара на штету предузећа. Он је ухапшен 15 априла и том приликом је утврђен мањак у благајни од 10.000 пенга. Он ка суду признаје дело и брани се тиме да је новац потрошио стварајући везе и на личности које су предузећу доносиле користи. После саслушања многих сведока суд је објавио да ће настављена бити 11 јуна у 9 часова.

— У Сабадки је завршен нови течај Црвеног крста за болничарке. У свечаном оквиру извршено је полагање испита 14 кандидаткиња.

— Нестале две служавке. У току јучерашњег дана полицији је пријављен нестанак служавке Моки Ержебет, родом из Пироша, стара 29 година, која је била запослена у Хитлер Адолф ул. 15. — Исто је тако отишла из куће својих послодаваца из�fi Шандор ул. бр. 7, Гавриловић Алка, родом из Жабље по занимању собарица. Полиција је повела истрагу.

Крваво ноћно разрачунавање у Сабадки

Сабадка, 4 јун. — На Спасов-дан ноћу у центру Сабадке једна свађа између пијаних људи завршила се крвопролићем. Варга Ференц, трговац свињама из Будапеште стар 35 година, заједно је пио у једној гостионици са Ковач Имреом, железничким службеником из Будапеште. Кад су после часа затварања кренули заједно из гостионице, у Геринг улици пред кућом број 9 они су се посвађали и потегли један на другог ножеве. Обојица онда пијани почели су се немилосрдно ударати. Тек на запомагање Ковача дотрчали су неки људи и нашли Ковача онесвешћеног у локви крви, а поред њега и Варгу. Одмах су позвана кола за спасавање и обојица су пренесени у болницу. У болници су утврдили да је Ковач мртав а и Варга да има више тешких повреда. Лекари су утврдили да је код Ковача смрт наступила због убода у срце. Варга је код себе имао 19.000 пенга који су код њега и пронађени. Према овоме изгледа да није била по среди намера пљачке него обична свађа пијаних људи. На испитивање полицијских органа Варга Ференц није хтео ништа да каже, једино је рекао да он није убио свога пријатеља.

ПОРУКЕ ЗА БАНАТ

»Ујј Неп« мађарски лист који излази у Ујвидеку има дозволу за растурање у Банату. Својим познаницима и родбини можете послати поруку у Банат путем огласа у листу **„UJ NÉP", Ujvidék, Erzsébet tér 5. Огласи морају бити састављени на мађарском језику.** 639

— Каради Каталин даваће аутограме у Сабадки. Као што је „Нова пошта" у свом прошлом броју јавила, позната филмска уметница Каради Каталин стигла је у Сабадку где ће на Палићу провести извесно време. На позив Непкера она ће у суботу по подне у шатри Непкера на Сент Иштван тргу поводом дана књиге делити аутограме њеним обожаваоцима из Сабадке.

— Двадесетогодишњица аутоматског телефона. Ове године навршује се 20 година откако је у мају месецу 1923 пуштена у саобраћај прва аутоматска телефонска централа у Вајлхајму, у Баварској. Нови проналазак невероватном брзином освојио је цео свет и од тога доба у целом свету ради на хиљаде аутоматских телефонских централа, са неколико милиона претплатника. Наш град релативно врло брзо је добио телефонску аутоматску централу, која је изграђена 1926, а пуштена у саобраћај у априлу 1927 године.

— Издавање рачуна у Сабадки. Главни надзорник за јавно снабдевање у Сабадки издао је наредбу по којој треба почев од 28 маја издавати рачуне код свих велетрговаца. Велетрговци су дужни да издају рачун. У случају плаћања у готовом, ако вредност купљене робе износи мање од 200 пенга, велетрговац треба да изда рачун само на захтев странке. Осим тога треба у радњи означити цене робе.

— У Бугарској откривено прастаро оружје. У планини Родоп, која се налази јужно од Софије, археолози су пронашли у једном подруму у селу Вестмици бакрено оружје у облику чекића у тежини од 600 грама. Према процени ово старо оружје потиче из доба Трачана, који су у Европи владали од 3.000 до 2.100 године пре Христовог рођења. Оружје се налазило у једном земљаном суду заједно са посмртним остатцима његовог сопственика. Ово је прво археолошко откриће такве врсте у Родопу и има са научног гледишта неоцењиву вредност.

— Талас топлоте у Шпанији. Како шпански листови јављају, у недељу се у целој Шпанији осетио јак талас топлоте. У Мадриду је термометар у хладу показивао 32 степена. У Кордоби и у Хуески жива у термометру попела се до 37 степени.

— Шта се приказује у париским позориштима. Ових дана у познатом париском позоришту Монпарнасу приказује се Шекспиров »Макбет« у режији Гастона Батија у коме главну улогу игра позната филмска звезда Пјер Реноар. »Театр л' Ателие« врши сада припреме за извођење комада познатих француских драматичара Жана Ануја Антигона и Жана Жирадуа »Содома и Гомора«. Позната француска глумица Свелана Питоев игра главну улогу у Ноеловом комаду »Сирвитан« у позоришту на Јелисејским Пољима.

— Лорд Сесил пао у несвест за време говора. Јављају из Цириха да је лорд Сесил, бивши претседник Друштва народа, у суботу увече требао да одржи говор у једном биоскопу. Међутим, када је стао на говорницу пао је у несвест, те га је чета за спасавање однела кући.

— Бугарска влада чини припреме да препороди производњу ружа. Како се из Софије јавља, за последњих 10 година производња ружа у Бугарској знатно се уназадила, јер су многи пољопривредници, у намери да уместо ружа производе економичније биљке, уништили многе расаде ружа. Услед тога временом су нестале по Бугарску толико карактеристичне и романтичне долине ружа. Недавно је научним истраживањем утврђено да ружа у себи садржи много више Це витамина него друге биљке. Несразмерно више него лимун, поморанџа, јабука и друго воће. Због тога је бугарско министарство пољопривреде предузело мере да спречи даље уништавање расада ружа у земљи. У исто време министарство у сваком погледу помаже оне пољопривреднике који желе да се баве производњом ружа.

— Скок у Дунав са моста у Будапешти. Јуче увече око 10 часова скочио је са моста „Маргит" непознат човек. Чета за спасавање приметила је очајника, међутим није успела да га пронађе у таласима Дунава. На мосту је нађена легитимација која је гласила на име Дубичак Јожефа. Полиција је покренула истрагу.

— Форд се ставља на чело својих предузећа. Према писању „Њујорк Журнала Америкен", може се претпоставити да ће се на чело Фордових предузећа ставити сам Хенри Форд. То ће учинити због смрти свога сина Едсела.

СПОРТ

Јак ветар и пљусак упропастили су потпуно утакмицу

УАК—репрезентација Сабадке 2:0 (1:0)

УАК: Плац, Мајтан, Аврамовић, Раб, Марјановић, Палфи, Медарић, Сувајџић, Трифуновић, Велкер, Срђанов.

САБАДКА: Маркош, Жаки, Зентаи, Јакаб II, Кулончић, Кечкеш, Гонда, Балаж II, Пертић, Хатвани, Црнаковић.

Игралиште »Адолф Хитлер.« Око 1.500 гледалаца, време врло рђаво: јак ветар и пљусак.

Судија г. Тамаш.

Стрелци: Медарић, у првом полувремену, и Трифуновић у другом.

За наступ УАК-а, после одличне игре у Будапешти против Гаме, и репрезентације Сабадке владало је велико интересовање, али на игралишту се скупило свега око 1.500 навијача и то оних најватренијих, јер је врло јак ветар и пљусак омео многе да виде своје љубимце.

И НЕКОМПЛЕТАН УАК ЈЕ ОДЛИЧАН

Плави су у четвртак изашли у измењеном саставу и новом надом, младим учитељцем Димитријем Сувајџићем, који је играо десну полутку. Цео тим је од самог почетка па до краја пружио врло добру игру, иако се игра није могла правилно развити, прво због јаког ветра, а касније великог пљуска, тако да је судија морао у 38-ом минуту првог полувремена да прекине игру на извесно време. Одбрана је функционисала сталожено и сигурно: Плац је имао неколико парада које су награђене аплаузом и честим уздасима: **»Ух, да је Еда барем против Гаме тако бранио!...«** Аврамовић је био на свом месту, као и увек, а Мајтан је обавио посао онако како се то од њега тражило. Халф-линија у новом саставу показала се лошија без Такача и Живковића, али ипак видели смо да је Раб добар. Навала је функционисала одлично, само што је пред голом, као и увек, много комбиновала, и оклевала у пуцању. Медарић је био спрам за игру и имао је неколико сјајних потеза, али је био несрећан у пуцању. Трифуновић је био најагилнији и најопаснији у навали. Напокон, изгледа да је млади Трифун дошао у своју праву форму, ослободио се треме и чешће употребљује свој снажан шут. Велкер је добро играо на полутки, премда је много бољи на крилу. Срђанов је дао добру игру на левом крилу. Нова нада УАК-а Димитрије Сувајџић, задовољио је у сваком погледу, иако његова игра није била упадљива. Истина, од њега се није тражило да учини богзнашта, поготову по ветру, киши и блату, али смо дошли до уверења да је тај младић футбалски таленат, да располаже са одличним знањем футбала, да је брз, иако по мало лењ, и да има врло јак ударац и тачно додавање. И овај играч ће кроз врло кратко време бити одлична принова плавој чети. Не би га требало изостављати из тима и заборавити га.

РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА САБАДКЕ ЈЕ ПОДБАЦИЛА

Од репрезентације Сабадке очекивали смо много више него што смо видели. Сем неколицине добрих играча који су хтели соло акцијама да изједначе резултат, нисмо видели ништа више: **ни скупне игре, ни система, ни тактике, а ни довољно кондиције.** Свакако им је сметао ветар и киша, али за једну репрезентацију то не би могло бити оправдање. Голман Маркош је био најбољи човек у тиму и њему могу захвалити да нису осетније поражени. Сем голмана отскакали су од осталих халф Кечкеш, лева полутка Хатвани, центар Пертић, и лево крило Црњановић.

СУДИЈА ТАМАШ ПОТПУНО СЛАБ

Научили смо да често гледамо рђаве судије из нашег Потсавеза на ђачким и мање важним утакмицама, али је неразумљиво да је Потсавез одредио једног сасвим лошег судију да суди међуградски сусрет. Јер, наши посматрачи који располажу са добрим познавањем футбалске вештине не морају напуштати игралиште незадовољни суђењем судија. Судија г. Тамаш имао је поред много ситних грешака и неколико крупних, које се не би смеле дешавати ни просечним сеоским футбалским судијама. Он је био сасвим слаб!

— Финансиска политика Бугарске. Бугарски министар финансија Божилов у Шумену одржао је говор о финансиској политици Бугарске. У току говора изјавио је да се бугарски буџет у току последњих година повисио од 6 на 26 милијарди лева. Повећан је и буџет бугарског министарства војног, а нису занемарени ни остали буџети. Бугарска ће унапредити своју привреду и стално повећавати кредите.

— Изгубљена куповна књижица. Пре неки дан изгубљена је у Ујвидеку куповна књижица број 8703, која гласи на име Живко Пашћан, Олах улица број 51. Моли се поштен налазач да је преда на горњу адресу.

— Изгубљена куповна књижица. Приликом сеобе из Атила улице број 44 у Галамб улицу број 13 изгубљена је куповна књижица број 8951. Моли се поштен налазач да је преда власници на адресу: Наталија Швице, Ујвидек, Галамб улица број 13.

— Ишијас и висок крвни притисак лече се — операцијом. Како се из Стокхолма јавља, Херберт Оливрекрона, шведски научник светског гласа, постигао је недавно новије успехе на пољу нервне хирургије. Њему је пошло за руком да ишијас лечи путем операције. Исто тако овом великом научнику успело је да хируршком интервенцијом успешно лечи код многих болесника и висок крвни притисак.

— Због недостатка кинина у Сирији се шири маларија. Како из Бејрута јављају, у последње време у Сирији у невероватној размери шири се маларија изазвана недостатком кинина. Ова појава у највећој мери забрињује окупационе војне власти тим пре што кинин који се налази на располагању није довољан ни за покриће потреба саме војске.

Мрва хлеба

Једном, у школском дворишту, нађем мрвицу хлеба. Узмем је и ставим у џеп. Одједном зачујем неки слаби танушан гласић:

— Драга добра Секо, хвала ти што си ме узела себи, јер су ме ова нестапша дечица сву изгазила и згњечила. Баш су то непажљива деца! Када једу свој хлеб, који им мајка даде да понесу у школу, они не пазе нимало на нас мрвице. Загризу, ломе свој комад, велик и укусан, а пуштају да ми мале мрвице попадамо на земљу. Шта они маре за нас мајушне и слабе?! Газе нас и не чују кад заплачемо, јер смо мале и слабе. А и неће да нас чују. Они не мисле и не знају да ми мале и незнатне мрвице чинимо њихов комад великим; да од нас малих постаје велики хлеб, који они слатко једу. Кажи им и објасни им ти, добра Секо! Упитај их, како би њима било да их згази неки велики џин, а они не могу да му се отму, јер су преслаби и немоћни. Ја те молим, учини ми то. Моје сестрице које су већ згажене овде у овом дворишту, опростиће им то, јер они су још мали и не знају шта чине.

Чим се завршио одмор, испричала сам деци шта ми је рекла мрвица хлеба. Показала сам им како су је укаљали, изгазили и згњечили. Добра и послушна деца одмах су ме упитала шта да чине. Рекла сам да ће бити најбоље ако се сами посаветују. Дуго су се договарали, свако је понешто предложио, али никако нису могли да нађу право решење:

Одједном је узвикнула Вида:

— Сада знам! Сетила сам се шта ћемо чинити са мрвицама! Нека свако доноси свој хлеб у хартији, и када једе, нека рашири хартију. Ја ћу донети велики табак папира. У њега ћемо сипати све мрвице и хранићемо са њима птице, које нам долазе под прозоре.

Од тога доба, моја добра деца тако су чинила увек. Нисам нашла отада у школском дворишту ни једне мрвице. Више није било жалости. Деца су се лепо играла, птице су, нахрањене, весело цвркутале. Мрвице су мирно и задовољно лежале на великом папиру, чекајући да их птице поједу и да тако буду корисне и испуне свој задатак.

ТЕТКА ЈЕЛА

РУЖА И ЛАЛА

У цветној башти, лала рече ружи: „Од тебе, ружо, људи немају никакве користи. А са твојим бодљама можеш и да озледиш свакога ко те се маши. А гледај мене.... Стојим уздигнуте главе, права као мали бор, и свако ко прође поред мене, диви ми се".

Ружа јој смерно одврати: „Не поричем, лало, да си лепа и поносита. Али, ти си лепота без душе. Ти немаш мириса, па те људи често због тога одбацују. Ја, истина, имам бодље, али онде где сам ја, цела се околина напаја мојим лепим и пријатним мирисом. А и пчеле ме воле, и имају од мене користи".

Лала се посрами и не одговори ништа.

ДОПУНИТЕ!

.... АВА
.... АЗА
.... ЦА
.... АСА
.... ОСТА
.... БРАД

Пред сваку горњу реч допишите по једно слово, да бисте добили мушко име, али тако да дописана слова, читана од горе на доле, даду ново мушко име.

РЕЗУЛТАТ НАШЕ XII ВЕЖБАНКЕ

»Догађај из мога живота«

На нашу расписану XII вежбанку, да се опише један занимљив догађај из властитог живота, који је остао у живоме сећању, стигао нам је од наших најмлађих читалаца леп број добрих а и неколико врло добрих радова. Најбоље су нам описе послали: **Милена Стефановић**, ученица V разр. осн. школе, Силбач; **Лазар Танурџић**, уч. IV разр. основне школе, Обече; **Мирјана С. Жижакова**, ученица V разр. осн. школе, Окер; **Олгица Ђ. Мањулов**, уч. V разр. осн. школе, Опаланка; **Милан Ђ. Иванић**, уч. VI разр. осн. школе, Сентамаш; **Владимир Петковић**, Сабадка и **Радмила Аћимов**, уч. V разр. осн. школе, Обече. — Све ове радове објавићемо на нашој »Дечјој страни«, што већ данас започињемо.

Добро су израдили вежбанку још: Зора Танурџић, ученица II разреда српске гимназије, и Мира Новаков, уч. III разр. основне школе, обе из Ујвидека; Ђура Ковачевић, уч. III разр. осн. школе, Кула; Даница Русов, Турја; Савинка Бојанић, Душко Бојанић, Златица Гајић, Вера Грујић, уч. II разр., и Здравка Романов, уч. IV разр. основне школе, сви из Дерње; Катица Пејић, уч. IV разр. осн. школе, Болдогасоњфалва; Милица Милић, уч. VII разр. осн. школе, Урсентиван; Мира Дерјугин, ученица V разреда основне школе, Обече.

И осталима, који су се одазвали на нашу XII вежбанку, а чија имена овде нису споменута, похваљујемо труд и мар, уверени да ће, уз даљу вежбу, други пут израдити задатке још боље, па ће и њихова имена и радови бити објављени.

I

У своме животу имала сам више значајних тренутака, али један никада нећу заборавити. То је излет хора наше основне школе у Ујвидек.

У недељу, 31 јануара о. г., сакупили смо се сви певачи у Дом Црквене општине, и радосно очекивасмо кола која ће нас одвести до Сеплигета, одакле ћемо возом за Ујвидек. Време је било лепо и ведро, као и наше расположење. Нешто снега и мраза је било, али ми нисмо зиму осећали.

Путем, радосно узбуђење нас излетника све је више расло, али нас је повремено забрињавало: хоћемо ли добро отпевати св. литургију, у Саборној цркви, што је био главни циљ нашег излета.

Стигавши у варош, разгледали смо цркве и друге знаменитости, а потом смо дошли у Саборну цркву на св. литургију. У све нас деце мешала се радост и страх у исто време, и као да сам чула шапат: »Само да добро успе, да се не осрамотимо...« Када је дошао г. Епископ и служба отпочела, закуцала су нам јаче срца, али смо осетили и самопоуздање, — осетили смо да ће све добро успети. Тако је и било.

Када смо, после службе Божје, ушли у Владикин двор, и кад нас је г. Епископ благословио и похвалио, пливајући у радости и срећи целивасмо Његову свету десницу, и весела срца кренусмо дома, знајући да ћемо обрадовати наше родитеље и пријатеље са постигнутим успехом.

То је досад најзначајнији дан у моме животу.

Написала: **Милена Стефановић**
ученица V р. осн. шк., Силбач

II

Пошао сам у II разред основне школе када ми је отац добио премештај у Обече. Сећам се још живо како ми је првих дана било непријатно међу мојим новим друговима. Нико није обраћао пажњу на мене. Био сам тако усамљен.

Међу друговима запазио сам и једног слабог, бледог дечка, упалих очију, који је стајао исто тако сам као и ја. Пришао сам му и упитао га зашто се не игра са осталима. Он ме је само тужно погледао и оборио главу...

Касније, кад смо се ближе упознали, разумео сам његову тугу. Он је био један од најсиромашнијих ученика у нашем разреду, а уз то болешљив, па су га се други туђили. Ми смо постали добри другови. Делио сам са њиме све, и често га бранио од заједљивих добацивања понеких. Он ми је за то био захвалан, и осећао сам да ме је волео.

Али, кад пођосмо у трећи разред, мој добри друг тешко се разболи. Престао је долазити у школу. Ја сам га чешће посећивао, односио му књиге, које је он тако волео да чита. Осећао сам колико му је тешко, и да је јако болестан, али мислио сам даће Бог па ће оздравити. Кад год бих к њему одлазио, његова мама би, кришом од њега, плакала кад бих му ја причао шта све лепо учимо у школи.

Једнога лепог пролећног дана дошао је тужан крај: мој мили, добри друг умро је. Сви смо га испратили. Ја сам много плакао, и нисам могао да верујем да мога друга више нема. Иако сам још мали, знам да ћу се мога драгог друга, кога сам много волео, свагда сећати.

Написао: **Лазар Танурџић**
ученик IV разр. осн. шк., Обече

ЈЕ Л' ОД ЈАРЦА ТО У РЕДУ -- ДА НАПАДА МАЛОГ ГЕДУ?

Мали Геда с пуно мара
Сриче слова из буквара,
На буренце мало сео
У буквар се сав занео.

Ал' однатраг ето јарца,
Окоми се на букварца!
Ето беде малом Геди —
Ту сад буквар слабо вреди!

Ко је кукавица

Влада и Рада ишли су шумом. Одједаред Влада опази из даљине медведа. Уместо да упозори и Раду на опасност, он се даде у бег, што је брже могао, и сакри се иза једног дебелог храста.

Рада је остао сам на шумскоме путу. Шта да ради? Медвед се приближавао све већма. Видећи да не може побећи, Рада леже на земљу и укочи се, јер је знао да медведи не дирају оне који им се учине да су мртви.

Стигавши до Раде, медвед га поче њушити. Рада престаде да дише. Медвед га је још неко време њушкао, па, сигурно уверен да има пред собом мртво биће, удаљи се, не дирнувши га.

Кад је медвед отишао, Влада изађе из свога скровишта и упита Раду:

— О, друже драги, шта ти је пришапнуо медвед?

— Рекао ми је — одговори Рада — оно што би и ти требао да чујеш и утубиш: »**Који друг остави свога пријатеља у невољи, то је кукавица!**«

XIII ВЕЖБАНКА

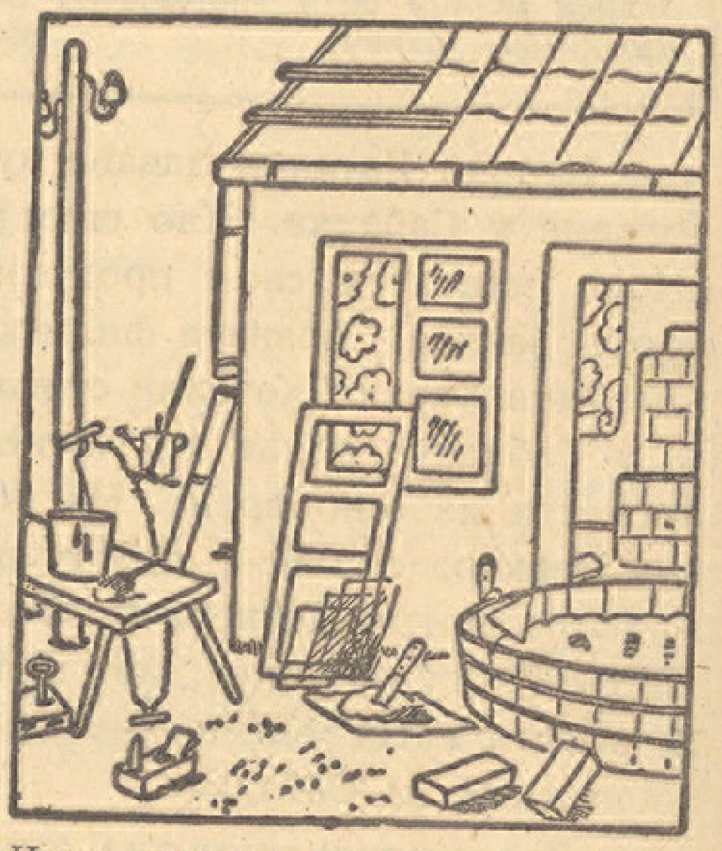

Наша данашња вежбанка, децо, састоји се из приложене слике, коју треба да разрешите.

Зида се кућа. Разни мајстори раде, па су се у подне повукли да у хладу ручају, а своје алатке су оставили. Ваш је задатак, децо, да из тих остављених алата и материјала на слици пронађете: колико разних мајстора раде, и који?

У решењу које пошаљете, наведите, дакле, укупан број свију мајстора, и изређајте их који су. Имена оних који нам пошаљу **тачно решење**, штампаћемо. Одговоре примамо до најкасније у суботу, 12 јуна (уочи Духова), а на »Дечјој страни« у петак, 18 јуна, објавићемо резултат.

Занимљиве сваштице

Један научник измерио је једну велику паучину. Конци те паучине били су дуги 6306 метара, док је цела паучина била тешка свега шездесет и четири милиграма.

#

Сладолед се први пут појавио у Тоскани, у Италији, у XVI веку. Касније је прешао прво у Француску, па у остале културне земље.

#

Пуж може да пређе 1 километар за десет дана. Пут од Ујвидека до Будимпеште би, дакле, пуж превалио за нешто више од седам и по година.

#

Сваког минута произведе се у целом свету укупно 6500 килограма пасуља.

Чик, погоди!

Жуто маче, пред Богом плаче. Шта је решење ове народне загонетке?

(**Решење »ЧИК, ПОГОДИ!«** из пређашње Дечје стране: Десет и десет је више од двадесет кад их ставиш једно поред другога, ево овако 1010.)

Укрштене речи

Број 117

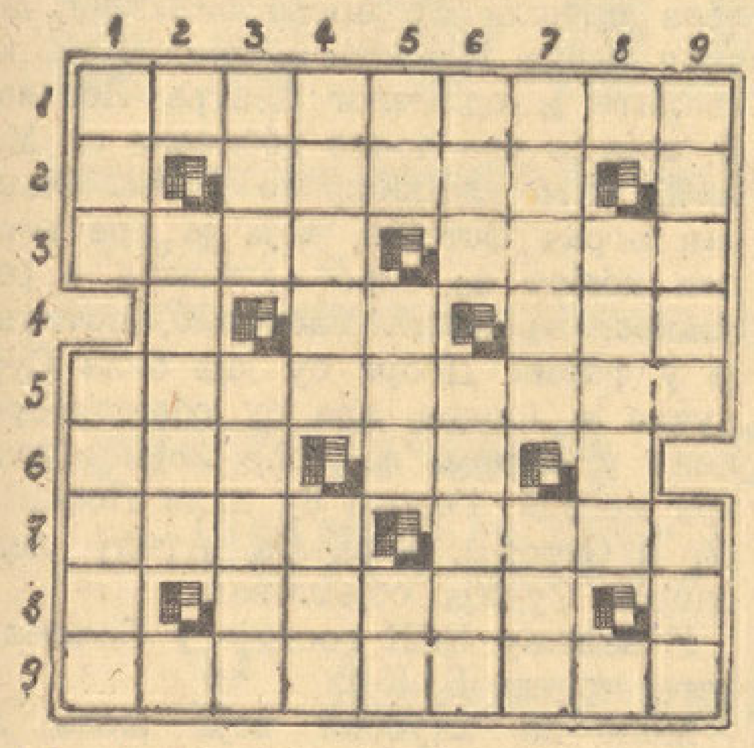

Водоравно: 1) Британско утврђење. 2) Вокал — супарник — сугласник. 3) Тисак (немачки) — без одела. 4) Предлог — заменица — вара (мађарски). 5) Италијански књижевник. 6) Женско име (у падежу) — иницијали српског владара — вокал. 7) Прихвати (у наречју) — племенита дивљач. 8) Свеза — Љубљана — сугласник. 9) Град у Шпанији.

Усправно: 1) Машина (мађарски) — често име хотела. 2) Вокал — развалина — свеза. 3) Честа узречица — место у Бачкој. 4) Мушко име (у падежу) — поседује. 5) Иницијали старовековног владара — француски романсијер — мера за електрицитет. 6) Индустриска биљка — претставница врсте. 7) Кињи — супротно од позан. 8) Вокал — стара мера за течност — према. 9) Хватали у коштац — врбак.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 116

Водоравно: 1) Кули — елан. 2) У — утера — о. 3) Рапава — он. 4) Атака — ала. 5) Ита — упо. 6) Или — Отава. 7) Ва — упоран. 8) А — опала — а. 9) Неми — Итил.

Усправно: 1) Кура — Иван. 2) У — Атила — е. 3) Лупати — Ом. 4) Итака — упи. 5) Ева — опа. 6) Ера — утоли. 7) Ла — апарат. 8) А — олова — и. 9) Нона — анал.

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

КУЛУМБОВА ЧИГРА

Х. Бетхер

Позната је у свету прича о Колумбовом јајету, која је сада већ постала крилатица. Али мало их знају за историју са чигром, која се догодила одмах после ње и коју је вредно испричати.

На шпанском краљевском двору се осилила партија злобних и завидљиваца, која је одважном морепловцу оспоравала његову част, титулу адмирала и крежевске приходе. На њиховом челу стајао је Франциско да Бобадила, тај ускогруди судија, који је неколико година касније водио натраг у Шпанију окованог у ланцима проналазача једног дела света, који је пао у немилост. Бобадила је у оно доба тврдио да је откриће воденог пута за Индију, пуки случај — ништа више.

Тада је он добио лекцију са јајетом, које нити он, нити његови пријатељи, поред свег труда, нису могли да поставе на врх. На то је Колумбо ударио мало јаје и тако му је дао подлогу, која је спречавала превртање.

Већина његових непријатеља напустила је салу. Са малим бројем својих другова, морепловац седне за велики храстов сто. Чаше су се празниле. Случај је био скоро заборављен и само се понекад још појављивао подругљив осмех на огрубелим лицима присутних, када би се сетили на лекцију, коју је њихов цењени вођа дао својим завидљивцима.

Тада су се наједном отворила врата и унутра уђе поново Франциско са неколико својих пријатеља. Тешким корацима приђе он столу и повика:

— Ако ти је то тако лако било, Христобале Колен, пронаћи водени пут за Индију, као што си поставио јаје са врхом доле, тада те ја позивам да још једном отпутујеш и да откријеш нове земље за нашу љубљену краљицу Изабелу. Али овога пута ћу те пратити да би права моје краљице очувао.

Диего, брат и ратни друг проналазача, скочи. Али Кристоф гурну га натраг на његову столицу.

— Ништа! — рече он.

Тада завуче руку у џеп и извуче напоље једну чигру. То после подне нашао ју је на улици, да би је згодном приликом поклонио неком детету.

Он баци дрвену играчку на сто и узвикне:

— Можда имате право, дон Франциско ди Бобадила. Али дозволите да вам поставим један задатак. Видите ову чигру. Ставите је оштрим врхом доле. Чигра, наравно, не сме да се врти. Ако ово учините, моћи ћете ми бити помоћник.

Бобадила узе играчку у руке и поче је подозриво да пипка, тражећи скривену опругу, или неку другу тајну.

— Опет неки трик, као мало пре? — запита он опрезно.

— Пронађите сами! — гласио је Колумбов неодређени одговор.

Судија је почео подозриво да трепће. Имао је непријатан осећај у стомаку. Када је дигао свој поглед, почео је да посматра Диегово скамењено лице, на коме се надао да прочита потајно објашњење. Ово га је чинило нерасположеним, пуним сумње.

— Ево вам! — рече он и врати чигру натраг Христофу Коломбу. — Част ономе, ко пронађе.

Морепловац стресе главом:

— Ово нема везе са чашћу, дон Франциско, него са памећу, — рече он, док су се његове усне неприметно искривиле.

Збуњен, узе Бобадила опет чигру. Поче да је испитује десном и левом руком, затим узме у обе руке и свом снагом лупи чигру на сто. Чигра скочи, као нека опруга. Поче се вртети и стаде. Што се више трудио, то га је подругљивије гледао Диего.

Племић се најзад разљути.

— Санта Марија! — викао је он.

Колумбо се и даље смешио.

— Ако боље разумете и познајете трик, онда направите сами! — викао је Бобадила, кога је скривен потсмех присутних узбуђивао.

Колумбо узе чигру. Али уместо да учини нешто, стави је ћутећи у џеп. Затим узме свој пехар и попи гутљај, као да га се ствар више није тицала.

— Видите, — потсмехну му се Бобадила, — ни он не зна!

Проналазач попије своју чашу наискап. Затим упери свој паметан, мало сањарски поглед на свог непријатеља и рече сасвим мирно:

— Имате право, Франциско ди Бобадила. Ни је не умем то. Не зависи то од трика, него се то заиста не може учинити. Али... — у његовом погледу се појави мали пламичак, — али ја сам то знао од почетка сигурно, као што сте и ви то требали да знате. Нисам ни покушавао немогуће, нити ћу икада. — Он подиже поглед и погледа чврсто Бобадилу.

При том, његово лице оста веома озбиљно. И тек, када је Бобадила са својим друштвом, дрхтећи од гњева напустио салу и Диего са пријатељима пошао за њим, на Колумбовом лицу се појави мудар осмех.

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ШЕФ НАРЕЂУЈЕ: **Начините ми препис од тога писма, али га немојте читати, пошто се ради о строго поверљивој ствари!**

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“

Драма у предграђу

Конан Дојл

10

Колико разлике између ње и увек насмејане и веселе Иде. Она је заиста рођена да буде љубљена. Није смела да је напусти да не би погрешила на опасним путевима. Једно је сигурно да се између Харолда Денвера и ње нешто догодило.

Клара је била као и свака права жена. Волела је брак и већ је одредила за Иду Харолда Денвера, као јединог мушкарца коме би могла поверити своју малу сестру. Харолд је често говорио о животу, о плановима, о позиву мушкарца и о својим дужностима, а она је знала да је Харолд човек племените душе, одличног карактера, озбиљан и пријатне спољашности. Па и поред тога тиштало ју је што нешто постоји између њих. Може бити да је боли то да Ида, која до сада ништа није тајила, није хтела да јој да објашњење. Не чини то ништа. Сачекаће сутрашњи дан и биће прилике да спомене исто то и Харолду Денверу. Вероватно да ће од њега чути оно што није могла да дозна од своје сестре.

ГЛАВА ПЕТА
ЗАРОБЉЕН БРОД

Лекар и адмирал шетали су се сваког јутра између доручка и мирни становници овога краја већ су навикли на те две фигуре: на дугачког, кошчатог и озбиљног поморца као и на ниског вижљастог доктора. Они су своју дневну шетњу толико тачно обављали да се и часовник могао по њиховим корацима управљати. Лекар је крочио три пута, док адмирал само два пут, али зато ипак нису изостајали један иза другог и за један час преваљивали су добре четири и по енглеске миље.

После јучерањег догађаја настао је диван летњи дан. Небо је било веома тамно и само овде-онде пловили су по њему сребрнасти облаци. По ваздуху се разлегало слатко зујање буба, које је прекидала шевина песма. Када су два добра пријатеља стигла до пута који води до Кристалне палате, издалека су могли да сагледају димљиву маглу Лондона, која је на истоку обојила небо. Адмирал се баш налазио у ведром расположењу, јер му је пошта донела добре вести за сина.

— Заиста је чудновато, Валкер, — рекао је, — какву је срећу постигао мој син за непуне три године. Данас смо то чули од самога Пирсона. Вама је познато да је тај Пирсон ортак мога сина. Фирма гласи: Пирсон и Денвер. Овај Пирсон је лукав човек и има чудновато тачно предосећање. Он, међутим, сада одлази на недељно отсуство и за то време ће вођење послова потпуно препустити моме сину. Зар то не значи велико поверење? А тек три године раде заједно.

— У вашег сина могао би се свако поуздати. Већ његов лик одаје инкарнацију поштења, — одвратио је лекар.

— Та идите, молим вас, Валкере, — рекао је адмирал и ухватио за руку свога пријатеља. — Ви знате за моју слабу страну. Па ипак сте у праву. Бог ме је благословио добром женом и двојицом синова и ја их можда још више волим зато што су тако дуго били отсутни.

— И ја могу Богу да захвалим много. Две најбоље девојке су моје ћерке. Клара је у моју науку упућена толико, да би мирне душе могла да стане пред испитну комисију и лаке руке стекне лекарску диплому. А то је научила само зато што ме воли и што се живо занима за моје занимање. Али гле! Шта је то иза нас?

— Увлачите једра! Пазите на крмило! — узвикнуо је адмирал. — Брод јури брзином од најмање 14 чворова. Боже ми опрости, то је наш сусед!

На путу се појавила огромна магла прашине из које се појавио један мотоцикл са три точка. На предњем седишту седила је госпођа Весмако, са кратком сукњом која је допирала до колена. У руци је држала велику хрпу црвене хартије. Иза ње седео је Шарл и управљао мотоциклом. Његови џепови били су пуни тим црвеним тисканицама.

Док су лекар и адмирал са чуђењем посматрали личности које су им се приближавале, мотоцикл је успорио своју вожњу, госпођа Весмако скочила је са седишта и на плот прилепила једну црвену хартију. Затим је опет ускочила у мотоцикл и када су већ хтели да крену, њен кузен је скренуо пажњу на два суседа.

— О, извините, нисам вас приметила, — рекла је госпођа Весмако и ледено их поздравила покретом главе. — Дивно јутро, зар не?

— Имате право, — одговорио је лекар. — Али ви, како изгледа, имате данас много посла?

— Да, — одвратила је мисис Весмако, показујући црвене тисканице. — Као што видите то су огласи. Лепимо позивнице. Ја и Шарл већ две недеље стално смо на ногама. То је позив за конституционалну скупштину. Жеља ми је да постигне најсјајнији успех. Погледајте!

(Наставиће се)

Данас

Субота, 5 јун.
Михајло исповедник. Бонифације.

✱

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Апотека Гросингер, Мусолини ул. 30. Телефон: 27—40.

Апотека Поповић, II Ракоци Ференц ут 124. Телефон: 33—74.

✱

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени: 3 мушка и 4 женска детета.

Венчани: Хамоки Ендре, рачунски саветник и Авар Јолан, домаћица.

Умрли: Фишл Рубен Бела, дете, 28 дана, Милан Пејинов, свирац, 77 год.

✱

РАДИО

5 јун 1943.

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Радио оркестар ● **11.15:** Клавир ● **12.10:** Салонски оркестар ● **15.00:** Уметничке плоче ● **19.00:** Песме и музика ● **22.50:** Музика за игру.

✱

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

4 јун.

Дунав: Комаром 225 (—3), Будапешт 372 (—15), Пакш 381 (—15), Баја 480 (—12), Мохач 514 (—5), Бездан 550 (—1), Гомбош 451 (+7), Ујвидек 493 (+13).

Драва: Барч 124 (+7).

Тиса: Вашарошнамењ 300 (—34), Токај 322 (—14), Тисафиред 300 (+22), Чонград 320 (+20), Сегед 431 (+10), Тител 373 (+17).

✱

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички, а од Сабадке брзи), **15.07** (брзи моторни), 20.20.

За Сабадку: 4.31, **8.14** (убрзани моторни, веза за Зомбор), 13.25 (само до Сабадке), 20.22.

За Зомбор: 3.06, 9.55, 13.30 (директан за Паланку), 17.40.

За Обече, Зенту, Сегед: 5.05, **13.50** (само до Обечеја), 16.20.

За Тител: 6.12, 12.12, 20.12.

Из Будапеште: 11.27, 17.25, **22.53.**

Из Сабадке: (локални возови) **7.20, 13.13** (брзи моторни од Зомбора преко Сабадке).

Из Зомбора: 7.40, 9.18 (директан из Паланке—Гомбоша), 13.10, 20.00.

Из Сегеда—Зенте—Обечеја: 7.16 (из Обечеја), **9.46,** 20.05.

СК ЛЕВЕНТЕ (Овербас)—СК БАЧКА (Опаланка) 3:1 (0:1)

На игралишту Ск. Бачке на Спасовдан гости су заслужено победили, иако нису били јак противник. Гости су оставили најбољи утисак и показали су домаћој навали како се игра пожртвовано јер су од три продора у другом полувремену дали и три гола. Утакмица је морала, на срећу Бачке, бити прекинута у 23 минуту другог полувремена. Голове су дали: Радонић, а за госте: Цвејић, Боја и Рац. Судија г. Пејаков, добар.

✱

СК ЛЕВЕНТЕ (Кањ)—СК СПАРТА (Клиса) 8:3 (5:1)

У недељу је на Клиси одиграна ова утакмица. Већ у самом почетку гости су надмоћнији и у првих 8 минута дају три гола. После наизменичних навала домаћи дају један гол. Није се дуго чекало, а гости су већ дали још 2 гола. У наставку игре потпомогнути ветром домаћи дају два гола, од којих је један ауто-гол. Следећи минути припадају опет гостима тако да ови успевају да дају још три гола. Голове за госте су дали: Симић (3), Максић (3), Стојин и Крстин. Судио је г. Ђула Пал, објективно.

Данас се игра дерби ђачка утакмица између Српске гимназије и Учитељске школе

Од досадашња четири сусрета, као што је познато, Српска гимназија је добила два, а Учитељска школа два. Данашња утакмица која се одиграва на Левенте игралишту, биће дерби утакмица и оба тима излазе у комплетним саставима. У сваком случају, ако време дозволи, ова ће утакмица пружити ретко задовољство љубитељима узбудљиве, живе, па и лепе игре, коју су нам увек омладинци знали да прикажу.

Велика борба месних ривала

СК ЛЕВЕНТЕ—ФУК ОЛИМПИК 5:0 (2:0)

У недељу је у Стапару требао гостовати Ск. Михел из Ујвидека. Пошто гости нису дошли, одиграна је ова дерби утакмица између месних ривала, Фк. Олимпика и Ск. Левенте из Стапара. Ск. Левенте је извео три резерве, где се нарочито показао Даутовац С. на десном халфу. Овим играчем месни Ск. Левенте добија једно појачање које се већ дуго очекивало. На голу је био бивши голман бившег Сашк-а. Поповић (популарни Јоца), који после једногодишње паузе опет наступа на терен и гол. Ск. Левенте изашао је у саставу: Поповић, Мрђанов, П. Мића, Даутовац С., Волић М., Лепчевић, Марковић, Јанчурић, Волић Д., Катанић, Плужарев II. Фк. Олимпик је извео овај састав: Трњаков, Средојев, Зарић, Волић В., Плужарев I, Грујић, Муцић, Павков, Лазић, Савин, Мрђанов С. Већ у самом почетку Левенте наваљују на противнички гол, али одлична одбрана све чисти. У 9 м. из једне врло лепе комбинације, Марковић додаје Јанчурићу и овај снажним шутем постиже први гол. Ово даје потстрека младим левентама, који на велико чудо играју врло лепо. Други гол даје Плужарев II. Волић Д. постиже и трећи гол и после неколико минута завршава се прво полувреме.

У другом полувремену очекивала се велика промена. Ветар, који је помагао левентама у првом полувремену очекивало се да ће и Олимпику, али је одбрана свагда била на месту. У једном налету Јанчурић „калауз" фаулира Средојева и овај напушта терен, чијим отсуством левенте, преко Катанића постижу и четврти гол. Пред крај утакмице Јанчурић даје и пети гол. Фк. Олимпик је био појачан играчем Михела, Павковим, иначе старим олимпиковцем. Код левенте се нарочито истакао Даутовац, који је својим стартом онемогућио целој противничкој левој страни да дође до гола.

Пошто престаје левенте првенство, то ће левенте из Стапара бити појачан са неким старим играчима Олимпика и бившег Сашк-а, тако да ће у Стапару бити врло добар тим Ск. Левенте, који неће изостајати иза најбољих клубова у Бачкој.

Касачке трке
БУДАПЕШТА, X. Керепеши ут 9
(Преко пута источне железничке станице). Одржаће се трке
10 јуна
са почетком у пола 3 часа 117

СК ЛЕВЕНТЕ (Шајкашлак)—СК ДУНАГАРДОЊ 4:0 (0:0)

Ова пријатељска и лепа утакмица одиграна је у Шајкашлаку. У првом полувремену оба клуба су равноправна. У другом полувремену домаћи су бољи, слободнији и преузимају игру у своје руке. У другом полувремену голове су дали: Васић (2), Микић и Вучков. Судија г. Нејн судио је се доста грешака и оштетио домаће једним једанаестерцем.

Велика борба месних ривала

СК ЛЕВЕНТЕ—ФУК ОЛИМПИК 5:0 (2:0)

У недељу је у Стапару требао гостовати Ск. Михел из Ујвидека. Пошто гости нису дошли, одиграна је ова дерби утакмица између месних ривала, Фк. Олимпика и Ск. Левенте из Стапара. Ск. Левенте је извео три резерве, где се нарочито показао Даутовац С. на десном халфу. Овим играчем месни Ск. Левенте добија једно појачање које се већ дуго очекивало. На голу је био бивши голман бившег Сашк-а. Поповић (популарни Јоца), који после једногодишње паузе опет наступа на терен и гол. Ск. Левенте изашао је у саставу: Поповић, Мрђанов, П. Мића, Даутовац С., Волић М., Лепчевић, Марковић, Јанчурић, Волић Д., Катанић, Плужарев II. Фк. Олимпик је извео овај састав: Трњаков, Средојев, Зарић, Волић В., Плужарев I, Грујић, Муцић, Павков, Лазић, Савин, Мрђанов С. Већ у самом почетку Левенте наваљују на противнички гол, али одлична одбрана све чисти. У 9 м. из једне врло лепе комбинације, Марковић додаје Јанчурићу и овај снажним шутем постиже први гол. Ово даје потстрека младим левентама, који на велико чудо играју врло лепо. Други гол даје Плужарев II. Волић Д. постиже и трећи гол и после неколико минута завршава се прво полувреме.

У другом полувремену очекивала се велика промена. Ветар, који је помагао левентама у првом полувремену очекивало се да ће и Олимпику, али је одбрана свагда била на месту. У једном налету Јанчурић „калауз" фаулира Средојева и овај напушта терен, чијим отсуством левенте, преко Катанића постижу и четврти гол. Пред крај утакмице Јанчурић даје и пети гол. Фк. Олимпик је био појачан играчем Михела, Павковим, иначе старим олимпиковцем. Код левенте се нарочито истакао Даутовац, који је својим стартом онемогућио целој противничкој левој страни да дође до гола.

Пошто престаје левенте првенство, то ће левенте из Стапара бити појачан са неким старим играчима Олимпика и бившег Сашк-а, тако да ће у Стапару бити врло добар тим Ск. Левенте, који неће изостајати иза најбољих клубова у Бачкој.

БСК ЈЕ ПОСТАО ПРВАК БЕОГРАДА

Два двоцифрена резултата на недељним утакмицама у Београду

У Београду се завршава такмичење за првенство престонице Србије. После недељних утакмица остале су још да се одиграју свега две утакмице: 12 минута између СК 1913 и Витеза, те утакмица између СК 1913 и Слоге. Ови резултати, међутим, неће мењати на ситуацији.

На утакмицама у недељу постигнути су ови резултати:

БСК—Балкан 18:0
СК 1913—Јединство 10:0
Витез—БАСК 2:0
Слога—Митић 1:0
Чукарички—Обилић 1:1

Првак Београда је дакле опет БСК, 2. СК 1913, 3. Обилић, 4. Чукарички, 5. Витез, 6. Јединство, 7. Слога, 8. Балкан, 9. БАСК, 10. Митић. Овај последњи међутим не испада. Има среће, јер ће у наступајућој сезони београдска лига имати 12 клубова, па ће тако и Митић остати у првој лиги, у коју улазе још два најбоља тима из другог разреда.

У недељу после подне приређене су бициклистичке трке у Београду у Кошутњаку. Први је стигао на циљ Душан Давидовић (БСК), 2. Маринко Радовановић, 3. Ђорђе Дрљачић (имао је дефект), 4. Антонije Андрејевић, 5. Андра Дрљачић. Пласман клубова: 1. БСК, 2. Авала. 3. Фортуна.

СК ДЕЛВИДЕК—СК НАДАЉ 3:0 (1:0)

На Спасов-дан Ск. Делвидек је на свом игралишту заслужено победио у пријатељској утакмици НСК. Утакмицу је много ометала киша и блатњав терен. Ск. Делвидек поред свих безуспешних навала постиже први гол тек у 15 минуту преко Бранковића. По највећој киши није до краја првог полувремена пао ниједан гол. У другом полувремену Делвидек је потпуно надмоћан, али одбрана гостију је за похвалу; нарочито центар-халф и десни бек Сурдучки. У 5 минуту Брзан повисује скоре на 2:0, а у 12 Кантарџић поставља крајњи резултат од 3:0. До краја полувремена стално се игра пред голом гостију али без успеха. Судија г. Киш, одличан.

СК ВЕЛИЧИНИ (Опаланка)—СК КАЛОШАНИ (Опаланка) 5:2 (1:1)

Пред лепим бројем гледалаца одиграла су ова два клуба предигру на игралишту Ск Бачке. Утакмица је била жива и интересантна, и СКВ је био технички бољи и надмоћнији. СКК дао је добру игру нарочито у другом полувремену. Голове за СКВ дали су: Мишков III (2), Петровић II и III и Јовин, а за СКК Ружић и Поповић. Судија г. Мишков, одличан.

---

3 реда

Омладинска репрезентација Сабадка—Сегед одиграна је у четвртак са резултатом 3:2 (2:0). Утакмица је продужена за 4 минута јер је у 90 минуту био још резултат 2:2.

Састанак рвача СВАК-а са левентама у Сабадки. СВАК-овци су победили са резултатом 12:2.

На боксерским утакмицама у Будапешти за омладинско првенство однео је победу млади боксер СВАК-а из Сабадке Шовљански.

НСК (Надаља)—СК ТУРЈА 3:1 (1:1)

Овој веома занимљивој и лепој утакмици сметао је јако ветар. Иако је НСК наступио без свог популарног Аце, победа му је ипак лепа. Сви голови прошли су преко одличног десног крила Мажића, а вредно је похвалити и одличног центра Поповог II, који је све лопте добивене од Мажића слао хладнокрвно у гол. Одличан играч Остојин, који је пре неки дан дошао из заробљеништва и без икаквог тренинга наступио, потпуно је у форми. Добри су још били Сурдучки и Јоцков, али су обоје повређени у колена, па неће моћи играти три месеца. Голове су дали Попов II (2) и Остојин, а за Ск Атилу лева спојка. Судија објективан.

У недељу НСК гостује у Бачфелдвару против БАК-а.

Моле се клубови који желе да играју у месту или на страни да се обрате на адресу: Љубомир Банајин, учитељ, Надаља.

СКЛ (Тител)—СКЛ (Тиндереш) 4:0 (1:0)

У недељу је у Тителу одиграна пријатељска утакмица у којој су домаћи заслужено победили. Утакмица није била интересантна због ветра. Код домаћих се истакла одбрана и полутка Балог I, који је дао два гола, Буља и Рошул по један гол. Судија је био слаб.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п. свака даља реч 10 ф. — За оне, који траже службу 50% јевтиније.

ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

МЛИНАРСКИ ПОМОЋНИК тражи запослење. Адреса: **Крњуш Глиша,** Шајкашсентиван. 1386

МЕСТО КЊИГОВОЂЕ — било где тражи Пољак, перфектно говори пољски, мађарски, разуме помало српски — дугогодишња пракса у Пољској, иде свуда. **Piszczek Ljudomil, Gyöngyös, Kállay utca 23.** 1398

КУПОВИНА

КУПИЛА БИХ већу емалирану ванду (ајдлинг) од 10—12 литара у добром стању. Адреса у Администрација.

КУПУЈЕМ МЕДИЦИНСКЕ КЊИГЕ на српском језику. **Ивезић, Ујвидек,** Каменицан ул. 38. 1388

ПРОДАЈА

НА ПРОДАЈУ КУЋА од 2 собе претсобља кухиње и шпајза. Исто се продаје и грађа и греп за малу кућицу. Упитати: Харшфа ул. 10. 1383

ДЕЧЈА ШТЕПОВАНА ДУБОКА КОЛИЦА са балон гумама и једна дечја када на продају. Керест ул. 9. 1392

ПРОДАЈУ СЕ скоро нова двопрежна сељачка кола. II Ракоци Ференц ут 39. 1400

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко предузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул 50.
Рукописи се не враћају